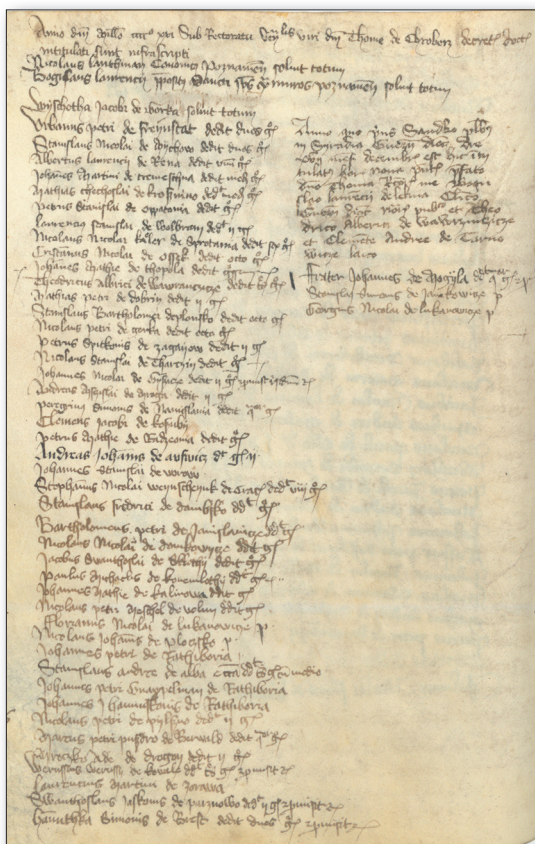

TOMASZ Z CHROBRZA

(zm. 9 VIII 1436 r.)

Pochodził z rycerskiej rodziny z Chrobrza koło Wiślicy, nienależącej jednak do rodu Toporczyków. Do *Metryki* Uniwersytetu Krakowskiego został wpisany w 1401 r. i wtedy rozpoczął studia na Wydziale Sztuk Wyzwolonych. Po dwóch latach nauki w semestrze zimowym 1403/1404 r. został wypromowany na bakałarza *artium* za urzędowania dziekana Andrzeja z Malborka i z tego tytułu uiścił należną opłatę w wysokości pół grzywny, tj. 24 groszy. W *Liber promotionum* nie odnotowano uzyskania przez Tomasza z Chrobrza stopnia magisterskiego, ale niewątpliwie kontynuował on studia filozoficzne w krakowskiej wszechnicy, a następnie studiował w niej prawo kanoniczne. Około 1420 r. osiągnął licencjat dekretów. Mowę rekomendacyjną z tej okazji wygłosił Mikołaj Kozłowski, wicekanclerz uniwersytetu. Wtedy niewątpliwie został członkiem Kolegium Prawniczego i podjął wykłady z prawa kanonicznego. Niebawem odbyła się promocja doktorska Tomasza, bowiem w połowie października 1421 r. już jako doktor dekretów został wybrany na rektora uniwersytetu. Urząd ten pełnił przez jeden semestr do kwietnia 1422 r. W czasie jego kadencji do *Metryki* wszechnicy wpisało się 51 studentów. Wykłady z prawa kanonicznego prowadził przez kilkanaście lat, angażując się jednocześnie w działalność kościelną. W 1429 r. wraz z profesorami Stanisławem ze Skarbimierza, Jakubem z Zaborowa, Janem Elgotem i Adamem z Będkowa opracował

Nota o sprawowaniu urzędu rektora przez Tomasza z Chrobrza z immatrykulacyjnymi wpisami studentów (BJ rkps 258, s. 58)

consilium w kwestii prawa dysponowania koronami królewskimi przez Zygmunta Luksemburskiego, króla rzymskiego, który wtedy forsował plan koronacji wielkiego księcia Witolda na króla Litwy. Krakowscy prawnicy jednoznacznie udowodnili, opierając się na wielu autorytetach, że prawo nadawania godności królewskiej w swej istocie należy tylko do papieża, co umożliwiło panom polskim na czele ze Zbigniewem Oleśnickim, Janem Szafrąncem i Władysławem Oporowskim skuteczną walkę na forum międzynarodowym przeciw zamiarom Luksemburga i Witolda.

Od 1423 r. Tomasz z Chrobrza należał do bliskich współpracowników biskupa krakowskiego Zbigniewa Oleśnickiego, co przyspieszyło jego karierę kościelną. W 1424 r. został kanonikiem katedralnym krakowskim oraz archidiaconem sandomierskim. Tę ostatnią godność posiadał tylko do początku 1426 r. Biskup Oleśnicki przed 5 października 1430 r. mianował go krakowskim oficjałem i wikariuszem generalnym *in spiritualibus*. Urząd oficjała w konsystorzu krakowskim sprawował do sierpnia 1433 r., zaś na stanowisku wikariusza generalnego pozostał do końca życia. Ponadto Tomasz z Chrobrza był kanonikiem kolegiaty św. Idziego w Krakowie (1427–1428), kantorem kolegiaty łączyckiej (1432–1436), plebanem w Chrobrzu (1423–1426) oraz altarystą św. Andrzeja w katedrze wawelskiej (1426).

Zmarł 9 sierpnia 1436 r. w Krakowie.

BP 4 nr 1547, 1683, 1686, 1710, 2091; 5 nr 187, 277, 303, 457, 748; CA suppl. 1410–1412, 1412–1423 nr 183, 202; MUK 1400–1508 s. 32 [P169], 48 [01/041], 113–114; NKP 1402–1541 s. 194 [03/2]; Knapik Akta wg indeksu; M. Koczerska, *Zbigniew Oleśnicki i Kościół krakowski w czasach jego pontyfikatu (1423–1455)*, Warszawa 2004 wg indeksu; Kowalczyk *Krakowskie mowy* s. 27, 97, 132, 170; M.D. Kowalski, *Zapomniany kalendarz-nekrolog kapituły krakowskiej z XV wieku*, „Nasza Przyszłość” 87, 1997, s. 134; J. Kurtyka, *Włość chroberska w średniowieczu i XVI wieku*, „Łódzkie Sprawozdania Archeologiczne” 4, 1998, s. 146; K. Ożóg, *Uczeni w monarchii Jadwigi Andegaweńskiej i Władysława Jagiełły (1384–1434)*, Kraków 2004, s. 172–173, 303; Pietrzyk *Poczet* s. 46; L. Poniewozik, *Prałaci i kanonicy sandomierscy w okresie średniowiecza*, Toruń 2004, s. 314–315.

Krzysztof Ożóg